

ריאד גרה - פרס מורה פיזיקה המצטיין על שם עמוס דה-שליט

פרסים

אין מילים שיכולות לתאר כמה אני נרגש לעמוד כאן בפני קהל כל כך משכיל, רציני ומכובד ולקבל את הפרס על שם עמוס דה שליט ז"ל. זהו כבוד גדול עבורי שהפרס ניתן על ידי מכון ויצמן והמחלקה להוראת המדעים.

בראשית דברי ברצוני להודות מקרב לב למשפחתו של פרופ' עמוס דה שליט ולוועדת הפרס שפרופ' עידית ירושלמי שעומדת בראשה.

אין צל של ספק שבזכות אנשים רבים אני עומד כאן, בזכות הוריי ובזכות מורי ותלמידי ומנהלי וממליצי ושותפי בהוראה; וגם בזכות אשתי והילדים והבנות שלי שתמכו בי לאורך כל השנים האלו ובלעדיהם לא הייתי עומד כאן היום.

אני, ריאד גרה, סיימתי את לימודי לתואר ראשון בהנדסת חשמל בטכניון. בהמשך הגשתי את מועמדותי למשרת מורה לפיזיקה בבית ספר העיוני באקה אלגרכיה.

וכאן אני רוצה לספר סיפור: הוזמנתי לריאיון, אז צעיר בן 23, ונכחו בריאיון 6 מראיינים שלא הכרתי, שמאוחר יותר התברר שאחד מהם היה מנהל מחלקת החינוך ומפקח בית הספר, ולצדו עוד שני מנהלים.

והתחילו מיד במטר שאלות תוקפניות: "איזה תואר יש לך ואיך זה קשור למשרה?", "יש לך רישיון הוראה?", "תעודת הוראה?", "איזה ניסיון יש לך?", "תגיד לי", פונה אלי אחד המראיינים, "יש לי תואר שלישי בפיזיקה, ואתה בוגר תואר ראשון בהנדסת חשמל. האם כבודו יכול ללמד תלמידים ברמה מוגברת כמוני? איזה כישורים יש לך?".

הייתי אז צעיר והתחלתי במתקפת נגד. פניתי אליו באומרי: "אני חושד שאין לך תואר שלישי בפיזיקה; אפילו אין לך תואר ראשון במדעים. אדוני, אתה מכיר את תוכנית הלימודים בפיזיקה ברמה של 5 יחידות? אני ממשיך ואומר: "התכנית בעיקרה בנויה ממכניקה ומחשמל והתואר שלי בהנדסת חשמל! אז לפחות מילולית יש קשה שנית אם יש לי את השיטה להעביר את החומר לתלמידים בצורה הטובה ביותר אז אני עדיף עליך בהוראה".

לקראת פתיחת שנת הלימודים קיבלתי שתי הצעות: הראשונה, התקבלתי למשרת הוראה; והשנייה, קיבלתי הצעה להמשיך לימודים בארה"ב. את ההצעה השנייה קיבלתי מחבר ילדות של אבא, רופא ומנהל בית חולים בארה"ב, שביקר בכפר כשישה חודשים לפני תחילת שנת הלימודים.

אז החלטתי לקבל את משרת ההוראה.

האתגר בכניסתי להוראה לא היה פשוט. כבר בימים הראשונים ניגשו אליי מורים ושאלו מה אתה בא לעשות כאן? חבל על כל יום שאתה משקיע כאן, היו לפניך מורים לפיזיקה ולא הצליחו ועזבו את המערכת, אין לך סיכוי.

עברו מאז 27 שנים! אני זוכר שבשנים הראשונות רציתי ללמד **גלים**, נושא קשה להעברה בלי סימולציות ובלי ציוד אור קולי שלא היה זמין בבית הספר. קמתי וקניתי מקרן בשווי חמשת אלפים שקל (יותר משתי משכורות אז). וכך כל הזמן סחבתי שלושה תיקים: תיק ספרים וכלי כתיבה; תיק עם מקרן ותיק למחשב נייד.

התחלתי בבניית מגמה בכיתה של **10 תלמידים**. הכיתות גדלו עם הזמן עד **להיקף של 45 תלמידים**, וזאת עוד לפני שנפתחו בתי ספר נוספים בבאקה. לפני שנתיים הצטרפה לצוות (?) בית הספר אחת התלמידות, גרה סמיה, והיא מובילה בהצלחה את המגמה. השנה יצאתי לחל"ת.

אני שמח שנפתחו עוד בתי ספר בבאקה, ואיתן גם מגמות פיזיקה אשר מובילים אותן תלמידות שלמדו אצלי חמש יחידות פיזיקה ובוגרות אוניברסיטה כמו גב' ערין גנאיים.

לפני 12 שנה הוקם בית ספר על יסודי חדש בשם **אלקאסמי**, גם הוא בבאקה. לפני כ-8 שנים הצטרפתי לצוות בית הספר, ויחד הקמנו מגמת פיזיקה מוצלחת במיוחד. המחזור האחרון מנה כ-30 בוגרי המגמה המהווים 30% מכלל תלמידי שכבת י"ב. ואני שמח שבשנה שעברה הצטרפה אליי המורה לולו, וגם השנה הצטרפה אלינו חלימה, מורה נוספת, וסוף סוף יש לנו צוות של מורי פיזיקה. לפני כ-5 שנים הצטרפתי לבית ספר תיכון ג'ת בג'ת, מקום מגורי. לצדי מלמדים מורים מעולים כמו עבד אלרחים שכבר יצא לפנסיה, ומוחמד חלף וותד מחמוד, שהעבודה במחיצתם גורמת לי הנאה גדולה. כיום כ-22% מכלל התלמידים לומדים פיזיקה (כ-60 תלמידים בכל שכבה).

כל ההישגים בהוראת הפיזיקה לא היו מתממשים אלמלא הייתי נתרם ותורם. נתרמתי בתחילת דרכי בזכות שני מורים דגולים, ד"ר טאהא מסאלחה ומר עדי רוזן, שעברתי אצלם השתלמויות רבות. והיום אני תורם בתורי למורים בתחילת דרכם בכל מיני מסגרות.

נתרמתי המון מתוכנית רוטשילד-ויצמן, וכאן אני מודה שקרתה התפנית שלי ממורה טירון למורה מומחה. שם למדתי ממרצים כמו פרופ' שמעון לויט ומד"ר חנה ברגר ומד"ר זהורית קפאח, והרשימה עוד ארוכה. אני רוצה להביע את תודתי והוקרתי בפני כל אחד מהם.

תרמתי על ידי כך שסיפרתי לעוד מורים על התוכנית, עודדתי אותם להצטרף, והם אכן עשו זאת.

נתרמתי מקהילת המורים המובילים שבזכותה של ד"ר חנה ברגר זכיתי להיות חלק ממנה. למדתי מהמורים המון טכניקות ואסטרטגיות הוראה. על כך אני רוצה להודות גם לפרופ' בת שבע אלון וד"ר אסתר בגנו וד"ר סמדר לוי ואסתי מגן, ולכל חברי קהילת המובילים בלי יוצא מהכלל.

היום אני ושותפי וחברי עמאד חאג' יחיא, מורה משכמו ומעלה שלמדתי ממנו ונעזרתי בו רבות, מובילים את קהילת **טייבה-באקה**.

תודתי מופנית לד"ר צביקה אריכא שהכרתי בכל מיני כובעים, גם כמפמ"ר וגם כמוביל. אני מודה לו שנענה לנו וביקר אצלנו בקהילה וגם מודה לו ולפרופ' בת שבע אלון שהיה להם חלק ביציאתי לביקור בסרן בשוויץ לפני כשנתיים. הייתה זו חוויה שהשאירה טעם של עוד. ורק אתמול סיימתי במכון השתלמות בפיזיקת חלקיקים בהדרכתו של קובי שוורצבורד, מורה מדהים בכל מובן המילה. אני מקווה לתרום את חלקי בעתיד הקרוב ולתת הזדמנות לתלמידי להתארגן לנסיעה למאיץ החלקיקים בסרן למטרות לימודיות.

נתרמתי רבות בהכשרתי כמומחה חקר על ידי אנשים מומחים כמו ד"ר זהורית קאפח וד"ר זאב קרקובר וכל העומדים בראש התוכנית.

והנה בזכות המפמ"ר אתרום את חלקי בקרוב ואפתח כיתה י'.

בזכות המנהלים לשעבר כמו אנדירא ביאדסה מנהלת בבית ספר **אבן אלהיית'ם**, וד"ר פארס קיבלאו, מנהל בבית ספר על יסודי **אלקאסמי**, וכן בזכות המנהל האדמיניסטרטיבי מסארווה עפיה, ומורי ועמיתי לשעבר והיום, כמנהלי בבית ספר תיכון ג'ת מר גרה סאלח - אני מודה על תמיכתם בי ודאגתם המתמדת להצלחת מגמות הפיזיקה בבית ספרם ועל שגייסו כספים לבניית מעבדת הפיזיקה.

החזון והאני מאמין שלי

התלמידים שלנו הם הילדים שלנו והם העתיד. ובאמת, אנו מורי הפיזיקה בני מזל שיש לנו אוכלוסיית תלמידים טובה במיוחד. וההשקעה בהם היא כדאית. מקצוע הפיזיקה נחשב לקשה בקרב התלמידים, ועל מנת להתגבר על קשיים אלו ישנם כל מיני דרכים, בין היתר להתייחס לכל אחד ואחד מהם. לא להתעלם מהם. מילים טובות יכולות לעודד אותם, חיוך תמידי וקרבה אליהם רק יעזרו להם.

אני מאמין מאוד בהתפתחות מקצועית למורה על ידי השתתפות בהשתלמויות מתמידות לאורך שנים.

האני מאמין שלי זה ללמד פיזיקה ברוח הפתגם הסיני שאומר: "מסבירים לי -אני שוכח; מראים לי - אני נזכר; אני עושה - אני מבין."

האני מאמין שלי לעודד תלמידים ולהסביר את חשיבות לימודי הפיזיקה בתיכון כמנוף לאקדמיה.

האני מאמין שלי להלהיב את התלמידים על ידי שיטות הוראה חדשניות ומגוונות ושימוש ובטכנולוגיה הקיימת היום בצד ההוראה הקוונציונלית, שימוש בסמרטפונים ובחיישנים, בסרטוני וידאו וכו'.

להלהיב התלמידים באה לידי ביטוי על ידי פעילויות חוץ-כיתתיות כמו יום המדעים ויום המגמה ותחרויות למיניהן. כל אלה ועוד יכולים להלהיב את התלמידים.

משפט אחרון, ובו אני סוגר את הסיפור שהתחלתי. דמיינו לעצמכם איזה הפסד היה נגרם לו סירבו לקבל אותי לעבודת ההוראה. היינו מפסידים יותר מאלף תלמידים בוגרי המגמה שרובם השתלבו בהייטק, בהנדסה, ברפואה, באקדמיה ובהוראה.

תודה

